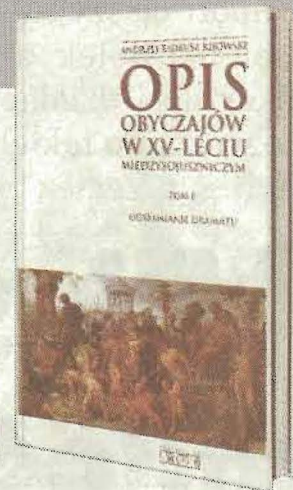

Marcin Wolski > książka < PROPONUJE

>> Poruszając się sprawnie po kręgach krajowych i emigracyjnych, autor opowiada o transformacji jako procesie urządzania się ludzi przedsiębiorczych i pozbawionych skrupułów <<

A w ogródkach nic się nie dzieje

Rzeczywistość można obserwować pod różnym kątem. Z perspektywy orla lub żaby. Niezwykle interesujący sposób widzenia przyjął w swojej pracy „Opis obyczajów w XV-leciu międzysojuszniczym” Andrzej Tadeusz Kijowski, syn pisarza Andrzeja Kijowskiego, doktor sztuki, animator, artysta. Oto w swoim czterotomowym dziele, wydanym – co dość istotne – własnym sump-tem, podjął się opisu pierwszego piętnastolecia Trzeciej Rzeczypospolitej, widzianego z perspektywy teatrzyków ogródkowych, które dzięki niemu rozkwitły w Lapidarium, Dolinie Szwajcarskiej i Ogrodach Frascati. Rozkwitwały, owocowały, aż zwiędły.

Teatr jako miejsce spotkań ludzi – mały wkład w wielkie dzie-

ło, jakim była budowa społeczeństwa obywatelskiego.

Jednak nie tylko o zmagania z urzędami przy zmieniających się koniunkturach tu chodzi. Książka Kijowskiego to opis ludzi, instytucji i wydarzeń, których trudno byłoby szukać gdzie indziej. To wnikliwe próby zrozumienia zjawisk społecznych, które nas dotknęły, a w szczególnym stopniu stały się udziałem polskiej inteligencji, wybitej, rozproszonej i zastąpionej przez klasę „wykształciuchów”, zdominowaną przez – jak określał to autor – Gminę.

Można powiedzieć, że w równym stopniu, w jakim jego ojciec Andrzej Kijowski (nazywany tu Senio-rem) był krytykiem szczerym do bólu w ocenie dzieł innych twórców (po ukazaniu się „Złego”

napisał: „Leopold Tyrmand jest wielkim pisarzem. Dla gówniarzy!”), tak jego syn jest weredykiem wobec ludzi mu współczesnych. Pisze prawdę zarówno o przyjaciółach, jak i osobach ideowo mu dość dalekich, przy czym często o przyjaciółach wyraża się dosadniej. Ileż znajdziemy tam smaczków, ile ujawnionych działań zakulisowych, ile trudno dostępnych informacji z życia towarzyskiego. Są znakomite portrety Małgorzaty Bocheńskiej, w której salonie 101 powstawały i padały rządy III RP, Adamie Michniku (wraz z początkami „Gazety Wyborczej”), są nieznanne kulisy powstawania komercyjnych mediów, rywalizacji między Solorzem i Nicolo Grauso. Autor pisze o wzlotach i upadkach prawniczych ini-

cytatyw medialnych, wspomina zapomniane dziś postaci Andrzeja Gelberga czy Adama Kinaszewskiego. Miło wyraża się o Wildsteinie, nazywając go „góralem ze Wzgórz Golan”. Pojawiają się miniatury licznych postaci kreślonych mniej obszernie, ale za to smakowicie i bez taryfy ulgowej. Znajdzie się tam Jan Pietrzak, reżyser Janusz Kijowski, Michał Komar, bracia Kaczyńscy, Waldemar Dąbrowski czy Julia Pitera. Obrywa się Michałowi Boniemu i Stefanowi Bratkowskiemu, Jerzemu Kisielskiemu, a także Krystynie Mokrosińskiej, szefowej SDP, nazywanej „ciotką rewolucji”. Poruszając się sprawnie po kręgach krajowych i emigracyjnych, autor opowiada o transformacji jako procesie urządzania się przedsiębiorczych

i pozbawionych skrupułów. Prawdziwym twórcą polskiej pokojowej rewolucji niesie ona porażkę, a często niedostatek. Kijowski zna wszystkich, choć kiedy sam jest w potrzebie – nikt go nie zna. Nie jest też koniunkturalistą, a więc naraża się każdemu, i to w najmniej właściwych momentach. Autor daje śmiało i przekonująco opisy naszych czasów, dokumentuje pęknięcie pomiędzy pokoleniem Kolumbów a solidarnościowców, odcyfrowuje mechanizmy karier, Układu i drobniejszych układów. Nie oszczędza polityki zagranicznej. Próbuje opowiedzieć, dlaczego nam się nie udało i czy mogło się udać? Gorzka to opowieść. Gdyby nie fakt, że Kijowski wydał ją sam, na kredyt, i osobiście trudni się dystrybucją, ostrożność nakazała by podtytuł „Rzecz ukazuje się bez wiedzy i zgody autora”. <

Opis obyczajów w 15-leciu międzysojuszniczym 1989–2004, tom I–IV

ocena: ★★★★★

Autor: Andrzej Tadeusz Kijowski

Wydawnictwo: Antrakt 2010

POLECAMY KSIĘGARNIE

przy ul. Marszałkowskiej 7
wejście od Zoli

czynną od pon. do pt. od 10 do 17;

prowadzimy sprzedaż wysyłkową

tel. (22) 405 66 30, 501 037 074

e-mail: ksiazkicomax@op.pl